تىڭ باستاما، جاڭا ساپار

رەفورما تەبىندى، دامۋ ساپالى بولدى

(باسى 1 - بەتتە)

ەكونوميكا سالاسىنىڭ رەفورماسى ونان ارى تەرەڭدەي ٴتۇستى

جوردا عانا كوشار قالاسىندا شارۋاشىلىق قۇرعان ميگيۋ ۇن شارۋاشىلىعىنىڭ جاۋاپتىسى ۋاڭ يۋۋجياڭ قۇرىلىس جۇرگىزۋ رۇقساتىن الدى. بۇرىن نىسانعا ەنگىزۋدەن قۇرىلىس جۇرگىزۋگە رۇقسات ەتۋ راسىمياتىن الۋعا دەيىن جارتى جىلداي ۋاقىت كەتەتىن، الايدا وسى جولى كوشار قالالىق ورتا، شاعىن، ۇساق كاسىپورىندارعا قىزمەت وتەۋ ورتالىعى تەگىن ۆەكىلەتتى قىزمەت وتەپ، وسى ۋاقىتتى 30 قىزمەت كۇنىنە قىسقارتتى. "تاماشا شارۋاشىلىق - ساۋدا ورتاسى مەنى بولاشاق دامۋ سەنىمىنە بولەندىردى"، - دەدى ۋاڭ يۋۋجياڭ.

"13 - بەسجىلدىق" مەزگىلىندە رايونىمىز "تومەنگە بەرۋ، باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ" رەفورماسىن ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتىپ، شارۋاشىلىق - ساۋدا ورتاسىن ساپالاندىرىپ، دەڭگەيىن كوتەرۋدىڭ 10 ۇلكەن ارەكەت جوباسىن جاريالاپ، شارۋاشىلىق - ساۋدا ورتاسىن باعالاۋ ٴتۇزىمىن ورناتىپ، كەمەلدەندىرىپ، ۇكىمەت قۇرىلىمدارىن ىقشامداپ، ۇقىقتى تومەنگە بەرۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، جيىنى 1433 ٴتۇرلى اكىمشىلىك تەكسەرىپ بەكىتۋ ٴىسىن كۇشىنەن قالدىردى، رەتتەدى جانە ىقشامدادى؛ "كوپ كۋالىكتى ٴبىر كۋالىككە بىرىكتىرۋ" رەفورماسىن جاپپاي ورىستەتىپ، "26 كۋالىكتى ٴبىر كۋالىككە بىرىكتىرۋدى" جۇزەگە اسىرىپ، "ەڭ كوپ بولعاندا ٴبىر رەت بارۋ" رەفورماسىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، كاسىپورىندار مەن بۇقارانىڭ ٴىس ٴبىتىرۋ قولايلىلىق دارەجەسى ۇزدىكسىز جوعارىلادى؛ قارجى قوسۋ، قارجى قۇراۋ ٴتۇزىلىسى رەفورماسىن تەرەڭدەتىپ، بازارعا كىرۋگە رۇقسات ەتۋدى كەڭەيتىپ، بازار تۇلعالارىنىڭ ومىرشەڭدىگىن قاۋلاتتى.

قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورما ناتيجەسى كورنەكتى بولدى. "ٴۇشتى ازايتۋ، ٴبىردى تومەندەتۋ، ٴبىردى تولىقتاۋ" مىندەتى جاپپاي ورىندالدى؛ جاساندى زەردە مەن ناقتى ەكونوميكانىڭ تەرەڭ توعىسۋىن، جاڭا ۇرپاق يىنفورماتسيا تەحنيكاسى مەن جاساۋ كاسىبىنىڭ توعىسپالى دامۋىن جەبەۋ سياقتىلاردى اتقارۋ پىكىرىن جاريالاپ، ٴداستۇرلى كاسىپ سالاسىنىڭ تيىن وزگەرتىپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى ىلگەرىلەتىپ، ستراتەگيالىق جاڭا گۇلدەنگەن كاسىپ سالالارى جەدەل دامىدى.

وسى زامانعى بازار جۇيەسى بىرتىندەپ اقاۋسىزداندى. بازارعا كىرۋگە رۇقسات ەتۋدىڭ ۇناماسىز ٴتىزىمى مەن ۇقىق - جاۋاپكەرشىلىك ٴتىزىم ٴتۇزىمى جاپپاي تياناقتانىپ، سوتسياليستىك بازار شارۋاشىلىعى ٴتۇزىم جۇيەسى ۇزدىكسىز كەمەلدەندى.

اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل - قىستاق رەفورماسى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىلدى. اۋىل - قىستاق جەر ٴتۇزىمى، اۋىل - قىستاق كوللەكتيۆ مال - مۇلىك ۇقىعى ٴتۇزىمى، اۋىل - قىستاق تيجاراتىن باسقارۋ جۇيەسى قۇرىلىسى، اۋىل شارۋاشىلىعىن قولداۋ، قورعاۋ سياقتى رەفورمالار تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىلىپ، اۋىل شارۋاشىلىق ونىمدەرىمەن قامداۋ قابىلەتى كورنەكتى جوعارىلادى، بازار ٴورىسىن كەڭەيتۋ ونىمدىلىگى كورنەكتىلەندى.

مەملەكەت مەنشىگىندەگى مال - مۇلىك، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىن رەفورماسى ٴتارتىپتى ىلگەرىلەتىلدى. مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىن رەفورماسىنىڭ "36 + 1" سايكەستى ساياسات حۇجاتتارى تۇگەلدەي جاريالانىپ، وسى زامانعى كاسىپورىن ٴتۇزىمى ۇزدىكسىز اقاۋسىزداندىرىلىپ، باقىلاۋ جۇيەسى ونان ارى كەمەلدەندىرىلدى، ارالاس مەنشىك رەفورماسى بەلسەندى دە بايىپتى ىلگەرىلەتىلىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى كاسىپورىنداردىڭ باسەكەلىك قۋاتى كۇشەيدى.

قازىنا - سالىق، فينانس رەفورماسى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىلدى. "جان - جاقتىلى، جالپى بارىستىق، جاپپاي قامتىعان" مەجە ەسەپ ونىمدىلىگىن باسقارۋ جۇيەسى قۇرىلىپ، اقاۋسىزداندىرىلىپ، شارۋاشىلىق سالىعىن ارتقان قۇن سالىعىنا وزگەرتۋ، بايلىق سالىعى، قورشاعان ورتا سالىعى سياقتى رەفورمالار ورنىقتى قادامەن ىلگەرىلەتىلدى.

رەفورمانىڭ پايداسىن حالىق بىرگە يگىلىكتەندى

بارلىعى حالىق ٴۇشىن، بۇل رەفورمانىڭ اينىماس نىساناسى. "13 - بەسجىلدىق" مەزگىلىندە تيانشان الابىنداعى ٴار ۇلت بۇقاراسى رەفورما الا كەلگەن وزگەرىستەردىڭ پايداسىن تەرەڭ سەزىندى.

ٴپايىزاۋات اۋدانى نان مادەنيەتى كاسىپ سالاسى باقشاسىنىڭ نان جابۋ سەحى عوپۇرجان قاسىم وتباسىنىڭ باقىتى مەن بولاشاعىنا دەمەۋ بولدى. 2 بالاسى اۋرۋعا شالدىققاندىقتان، عوپۇرجان وتباسى كەزىندە اۋرۋ سەبەبىنەن كەدەيلەسكەن بولاتىن. بۇل كۇندەرى ول وسى ارادا جۇمىستانىپ، ايتا قالارلىقتاي نان جابۋ شەبەرلىگىنىڭ ارقاسىندا، ٴبىر ايدا 4000 يۋاننان استام اقشا تابا الاتىن بولدى. "قىزمەتىم بار، اقشا تابا الامىن، وتباسىمىز كەدەيلىكتەن ارىلدى، تۇرمىسىمىز، ٴسوز جوق، بارعان سايىن جاقسارا تۇسەدى"، - دەدى عوپۇرجان كوڭىلدەنىپ.

2020 - جىلعا جەتكەندە قازىر اتقارىلىپ وتىرعان ولشەمىنەن تومەنگى اۋىل - قىستاقتاعى كەدەي حالىقتى تۇگەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلتۋ — پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ بۇكىل ەل حالقىنا بەرگەن ايبىندى ۋادەسى. بىرنەشە جىلدان بەرى رايونىمىزدىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ مەحانيزمى جاپپاي كۇشەيتىلىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق - وبلىسىنداعى اۋىر كەدەي وڭىرلەردە كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ 3 جىلدىق اتقارۋ جوباسى تياناقتانىپ، ناتيجە كورسەتتى. بۇگىنگى تاڭدا تۇتاس رايونداعى قازىر اتقارىلىپ وتىرعان ولشەمىنەن تومەنگى 3 ميلليون 89 مىڭ كەدەي حالىق تۇگەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلىپ، 3666 كەدەي قىستاق تۇگەلدەي كەدەيلىك تىزىمىنەن شىعارىلىپ، 32 كەدەي اۋداننىڭ تۇگەلدەي كەدەيلىك قالپاعى الىنىپ، شينجياڭنىڭ مۇلدە كەدەيلىك ماسەلەسى تاريحي شەشىمىن تاپتى.

جۇمىستاندىرۋ، شارۋاشىلىق قۇرۋ جۇيەسى دە ۇزدىكسىز اقاۋسىزداندىرىلدى. الەۋمەتتىك جۇمىستاندىرۋعا قىزمەت وتەۋ جۇيەسى قۇرىلىسىن ونان ارى كۇشەيتۋ، كاسىپتىك شەبەرلىكتى ارتتىرۋ قيمىلى سياقتىلاردى اتقارۋ جوباسىن جاساۋ ارقىلى رايونىمىز اۋىل - قىستاقتاعى ارتىق ەڭبەككۇشتەردى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋدى شينجياڭنىڭ ٴىشى - سىرتى، وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭ سايكەسىپ بىرگە شەشۋ مەحانيزمىن ورناتىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭبەككۇشتەردەن 3 جىلدا 100 مىڭ ادامدى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۋ جوسپارىن اتقاردى. 2014 - جىلدان 2019 - جىلعا دەيىن تۇتاس رايوندا 2 ميلليون 827 مىڭ 200 ادام تىڭنان جۇمىستانىپ، قالا - قالاشىقتاردىڭ جۇمىسسىزدىق سالىستىرماسى 4.5% ىشىندە ساقتالدى.

وقۋ - اعارتۋ ٴتۇزىلىسى رەفورماسى ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتىلدى. اۋىل - قىستاقتاردا مەكتەپكە دەيىنگى 3 جىلدىق تەگىن تاربيە جاپپاي جالپىلاستىرىلىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ اۋىل - قىستاقتارىندا 4 — 6 جاسقا دەيىنگى بالالاردىڭ "كىرۋگە تيىستىلەرى تۇگەلدەي كىردى"؛ تۇتاس رايونداعى بالاباقشا، ورتا، باستاۋىش مەكتەپ، جوعارى مەكتەپ، كاسىپتىك شۋەيۋان - مەكتەپ سياقتى ٴار دارەجەلى، ٴار ٴتۇرلى مەكتەپتەردى مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل - جازۋ وقۋ - اعارتۋ، وقىتۋمەن جاپپاي قامتۋ جۇزەگە اسىرىلدى.

ەمدەۋ - دەنساۋلىق ساقتاۋ ٴتۇزىلىسى رەفورماسى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىلدى. سالاماتتىق، دەنساۋلىق تەكسەرۋ ٴتۇزىمىن ورناتىپ، تياناقتاندىرىپ، ٴار جىلى جالپى حالىقتى دەنساۋلىق تەكسەرۋدى ورىستەتۋگە تاباندى بولدى؛ وكپە تۋبەركۋلەزى سياقتى جەرگىلىكتى اۋرۋلاردان جالپىلىق ساقتانۋ - ەمدەۋ جۇيەسى اقاۋسىزداندىرىلدى؛ دارەجەگە ٴبولىپ دياگنوز قويۋ - ەمدەۋ ٴتۇزىمى رەفورماسى ورنىقتى قادامەن ىلگەرىلەتىلدى؛ تۇتاس رايونداعى بارلىق ۇكىمەتتىك شيپاحانالاردىڭ ٴدارى - دارمەككە ۇستەمە باعا قوسۋى جاپپاي كۇشىنەن قالدىرىلدى؛ ەلەۋلى ىندەتتەن ساقتانۋ - تىزگىندەۋ ٴتۇزىلىس - مەحانيزمى، الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ بويىنشا توتەنشە جاعدايعا توتەپ بەرۋ، باسقارۋ جۇيەسى ۇزدىكسىز كەمەلدەندىرىلىپ، جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنەن ساقتانۋ - تىزگىندەۋ قىزمەتى كەلەلى كەزەڭدىك ناتيجەگە قول جەتكىزدى.

قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جۇيەسى كۇن سايىن كەمەلدەندى. جالپى حالىقتى قامسىزداندىرۋعا قاتىناستىرۋ جوسپارى ۇزدىكسىز اتقارىلىپ، قالا، اۋىل تۇرعىندارىنىڭ ەڭ تومەنگى تۇرمىس قامتاماسىزداندىرۋ كولەمى كەڭەيتىلىپ، قامتاماسىزداندىرۋعا تيىستىلەرىن تۇگەلدەي قامتاماسىزداندىرۋ جۇزەگە اسىرىلىپ، زەينەتكەرلىك، ەمدەۋ، جۇمىسسىزدىق، جۇمىس ۇستىندە جارالانۋ، تۋۋت قامسىزداندىرۋى مەن قالا، اۋىل ەڭ تومەنگى تۇرمىس قامتاماسىزداندىرۋى، قوعامدىق قۇتقارۋ - كومەكتەسۋ سياقتى قامسىزداندىرۋلار ٴوزارا ٴبىر تۇتاس جوسپارلاناتىن، باياندى قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ جۇيەسى نەگىزدەلىپ قۇرىلىپ، قامتاماسىزداندىرۋ دەڭگەيى ۇزدىكسىز جوعارىلادى.

اۆتونوميالى رايونىنىڭ ايماق، مەڭگەرمە دارەجەلى كادرلارى پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى بەسىنشى جالپى ٴماجىلىسىنىڭ جانە 3 - رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ايگىمە ٴماجىلىسىنىڭ رۋحى بويىنشا توپتىق كەزەكپەن تاربيەلەۋ كۋرسى اياقتالدى

گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى **جاڭ يانفاڭ** 12 - ايدىڭ 5 - كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 12 - ايدىڭ 5 - كۇنى اۆتونوميالى رايونىنىڭ ايماق، مەڭگەرمە دارەجەلى كادرلارى پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى بەسىنشى جالپى ٴماجىلىسىنىڭ جانە 3 - رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ايگىمە ٴماجىلىسىنىڭ رۋحى بويىنشا توپتىق كەزەكپەن تاربيەلەۋ كۋرسى اياقتالدى. اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، ۇيىمداستىرۋ ٴبولىمىنىڭ باستىعى لي يفي ماجىلىسكە قاتىناستى ٴارى ٴسوز سويلەدى.

ٴماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: 10 كۇندىك ۋاقىتپەن توپتىق كەزەكپەن تاربيەلەۋ كۋرسى توپتاۋ مەن ۋاقىتتا ٴبولىپ توپتاۋدى، جەلىدە كۋرس ۇيىمداستىرۋ مەن جەلىدەن تىسقارى ۇيرەنۋ، زەرتتەۋ - تالقىلاۋدى بىرلەستىرۋ سياقتى تاسىلدەرمەن بەينە ەكران ٴماجىلىسى جۇيەسى ارقىلى بۇكىل رايونداعى ايماق، مەڭگەرمە دارەجەلى كادرلاردى جانە اۋدان، قالا، رايون باسشىلىق القاسى قۇرامىنداعىلاردى كەزەكپەن تاربيەلەپ، پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى بەسىنشى جالپى ٴماجىلىسىنىڭ جانە 3 - رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ايگىمە ٴماجىلىسىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي جۇيەلى ۇيرەنىپ، ۇعىنىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىن تولىق، دۇرىس ٴتۇسىنىپ، يگەردى. توپتىق كەزەكپەن تاربيەلەۋ ارقىلى قالىڭ كادرلار سەنىمدى اناعۇرلىم بەكەمدەپ، وي جەلىسىن ايقىنداپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋدى كۇشەيتىپ، كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزدى.

ٴماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: پارتيا 19 - كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى بەسىنشى جالپى ٴماجىلىسىنىڭ جانە 3 - رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ايگىمە ٴماجىلىسىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي جاقسى ۇيرەنىپ، ويداعىداي دايەكتىلەندىرىپ، ۇيرەنۋ، تاربيەلەۋ جەتىستىگىن بەكەمدەۋدە جانە تەرەڭدەتۋدە پارتيالى باسشى كادرلار، ٴسوز جوق، باستاماشىلدىقپەن "ٴتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ٴتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋدى" ورىنداپ، يدەيادا، ساياسيدا، ارەكەتتە شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىمەن وسكەلەڭ ٴبىر اۋىزدىلىقتى ساقتاۋ كەرەك. ٴسوز جوق، باستاماشىلدىقپەن نازاريالىق نەگىزدى قوردالاندىرىپ، بەكەمدەپ، ساياساتتى يگەرۋ ورەسىن جوعارىلاتىپ، كۇشتى امالياتتىق قابىلەتتى شىڭداپ، ٴار دارەجەلى كادرلارعا ۇلگى كورسەتۋ كەرەك. ٴسوز جوق، باستاماشىلدىقپەن شىندىققا جۇگىنىپ، شىنايى يگەرىپ، ناقتى ىستەپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، ىسكەرلىك كورسەتىپ، بەتالىستى دۇرىس مەڭگەرە تياناقتاندىرۋدى يگەرىپ، نازاردى تۇيىنگە شوعىرلاندىرا تياناقتاندىرۋدى يگەرىپ، قيىندىقتاردان قامال الا تياناقتاندىرۋدى يگەرىپ، حالىق تىلەگىمەن تىعىز توعىسا تياناقتاندىرۋدى يگەرىپ، جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسياليستىك شينجياڭ قۇرۋعا قۇلشىنۋ كەرەك.

اۆتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ياڭ يۇڭ ٴماجىلىستى باسقاردى.

(باسى 1 - بەتتە)

قاشقار ايماعى قاعىلىق اۋدانى چيپان اۋدانىنىڭ تۇرعىنى نۇرايلا امەتنياز سولاردىڭ بىرەۋى. بىلتىر كۇنلۇن تاۋى وڭىرىنەن كوشىپ اۋدان قالاشىعىنىڭ ىرگەسىندەگى اقتاش قالاشىعىنا كەلگەننەن كەيىن، ول تابيعي گازبەن جاناتىن وشاقتا تاماق پىسىرۋدى ۇيرەنىپ، "اقىرى قولقانى قاباتىن كومىر تۇتىنىنە قوش ايتتى". ۇكىمەتتىڭ جانە قوعامداعى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كۇشتەرىنىڭ كومەگىنە سۇيەنىپ، ۇيلەرىنىڭ جاڭا جيھازدارىن تولىقتاپ الدى. ول كۇلە سويلەپ، كوشىپ شىققاننان كەيىن جۇمىس ىستەپ، اقشا تاپقاندىعىن ايتتى.

بۇقارانىڭ كوشىپ شىققاننان كەيىن ورنىعىپ وتىرا الاتىن، اۋقاتتانا الاتىن بولۋى ٴۇشىن، شينجياڭنىڭ جەر - جەرىندەگى كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ كوشىرىپ ورنالاستىرۋ تۇيىندەرى كوپ ٴتۇرلى شارانى قاتار قولداندى: قۇرىلعىلى اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتتى، ەڭبەك شوعىرلانعان كاسىپورىندارىن ەنگىزدى، ارتىق ەڭبەككۇشتەردى سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەۋگە ۇيىمداستىردى، ٴوز كۇشىنە سۇيەنىپ شارۋاشىلىق قۇرۋعا جەتەكتەدى...

قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسى اقتاۋ اۋدانى كۇنلۇن جايلاۋى كەدەيلەردى قونىس جاڭالاپ سۇيەمەلدەۋ كوشىرىپ ورنالاستىرۋ تۇيىنىندە بۇرىن پامير ۇستىرتىندە قوي باعاتىن سۇلەيمەن سمايىل وسى زامانعى ەگىنشىگە اينالدى. 2018 - جىلى ول تاۋدان كوشىپ تۇسكەننەن كەيىن، جەرگىلىكتى ۇكىمەت وعان تەگىن قارجىلاي كومەك كورسەتىپ ٴبىر ۇلكەن جىلىجاي سالىپ بەردى، سەلبەسكەن كاسىپورىن ولاردى تۇقىمدىق مايسامەن قامدادى جانە تەحنيكالىق جاقتان جەتەكشىلىك ەتتى.

قولىنداعى قويلارىن تاۋلى وڭىردەگى كووپەراتيۆكە اماناتتاپ باعۋعا وتكىزگەننەن كەيىن، سۇلەيمەن سمايىل بار زەيىنىن سالىپ كوكونىس، قاۋىن - قاربىز ەگۋدىڭ جاڭا تەحنيكاسىن ۇيرەنە باستادى. بىلتىر ول قاۋىن جانە تاسپا بۇرشاق ەگۋدەن 20 مىڭ يۋانعا تاياۋ اقشا تاۋىپ، ٴساتتى تۇردە كەدەيلىكتەن ارىلدى. بيىل ول تاعى دا باسقالاردان 2 ۇلكەن جىلىجايدى كوتەرمەگە الىپتى، "تەحنيكانى مۇقيات ۇيرەنگەندە عانا، كوكونىس ەگۋدەن كىرىس تابۋعا بولادى".

ٴتيپتى دە كوپ مالشى قونىس جاڭالاعاننان كەيىن، تيىن وزگەرتىپ وسى زامانعى جۇمىسشىعا اينالدى.

25 جاستاعى ٴبۇۋاجىر ٴامدوللا قازىر قاعىلىق اۋدانى اقتاش قالاشىعى كاسىپ باقشا رايونىنداعى ٴبىر اياق كيىم جاساۋ كاسىپورنىندا تەحنيكا تىرەكتىسى. نەشە جىلدىڭ الدىندا، كۇنلۇن تاۋلى وڭىرىندەگى تۋعان اۋىلىندا تۇرعاندا، ٴبۇۋاجىر وتباسىنىڭ تەك 5 مۋ جەرى عانا بولىپ، وعان ەككەن ٴبيداي، جۇگەرى وتباسىنداعى 4 جاننىڭ ىشەر اسىنا عانا جەتەتىن. وتباسىنىڭ باسقا شىعىمدارى جۇبايىنىڭ ەگىس جۇمىسى سايابىرلاعاندا سىرتقا شىعىپ جۇمىس ىستەپ تاپقان ازىن - اۋلاق اقشاسىنا قارايتىن نەمەسە اتىزعا ارالاستىرىپ ەككەن 10 نەشە ٴتۇپ ورىك اعاشىنان كەلەتىن اقشاعا سۇيەنەتىن.

اقتاش قالاشىعىنا كوشىپ كەلگەننەن كەيىن، 9 كاسىپورىن كەلىپ ورنالاسقان كاسىپ باقشاسى وعان جۇمىسقا ورنالاسۋ ورايىن بەردى. كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ كادرلارىنىڭ جىگەرلەندىرۋى مەن كومەكتەسۋىندە، ٴبىر جىلعا جەتپەي ول تەحنيكادا ىسىلعان، ناتيجەسى ماڭداي الدى تەحنيكالىق تىرەكتىگە اينالىپ، 20 نەشە جۇمىسكەردى باسقاراتىن بولدى.

بۇگىنگى كۇندە ٴبۇۋاجىردىڭ 2 — 3 ايلىق ەڭبەكاقىسى بۇكىل وتباسىنىڭ بۇرىنعى ٴبىر جىلدىق كىرىسىنەن اسىپ ٴتۇسىپ، تۇرمىسى بارعان سايىن تولىقسىدى. "نەگىزىنەن ٴار اپتانىڭ سوڭىندا ٴبىر رەت اۋدان قالاشىعىنا بارىپ بازار ارالاپ، تاماقتانىپ، ٴوزىم ۇناتقان نارسەلەرىمدى ساتىپ الىپ قايتامىن"، - دەيدى ول.

ونى ٴتيپتى دە قۋاندىرعانى بالاسىنىڭ وقۋ شارت - جاعدايىنىڭ توتەنشە جاقسارعاندىعى بولدى. قالاشىقتاعى سايكەستى قۇرىلعان بالاباقشا مەن مەكتەپتىڭ قاتتى بولشەك قۇرىلعىلارى كەمەلدى، وقىتۋشىلارى تولىق، تاۋلى وڭىردەگى مەكتەپتەر سەكىلدى "بارلىق ساباقتى ٴبىر مۇعالىم بەرەتىن" جاعداي مۇلدە جوق.

"ۇكىمەت ٴبىزدىڭ تاۋ قويناۋىنان شىعۋىمىزعا كومەكتەستى، مەكتەپ ٴبىزدىڭ بالالارىمىزدىڭ ٴتيپتى دە الىس جەرلەرگە اتتانۋىنا كومەكتەسەدى"، - دەدى ول.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ۇرىمجىدەن بەرگەن حابارى)

(باسى 1 - بەتتە)

12 - ايدىڭ 2 - كۇنى ٴتىلشىنىڭ اۆتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە يىنفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسىنەن ۇعىسۋىنشا، بيىل «اۆتونوميالى رايونىنىڭ جاساندى زەردە مەن ناقتى ەكونوميكانى تەرەڭ توعىستىرۋدى جەبەۋ اتقارۋ جوباسى» باسىپ تاراتىلىپ، اتقارىلىپ، ۇقساماعان كاسىپتەردە، ۇقساماعان سالالاردا جاڭا ۇرپاق جاساندى زەردە تەحنيكاسىن شوعىرلى قولدانۋ مەن كاسىپ سالالاندىرا دامىتۋ ۇستىندە ىزدەنىس جاسالدى جانە ىلگەرىلەتىلدى. قازىرگە دەيىن شينجياڭدا كولەمدەنگەن زەردەلى جاساۋ كاسىپورىندارى 40تان استى. ەلەكتر جەتكىزۋ، كەرنەۋ وزگەرتۋ، جەڭىل ونەركاسىپ، مۇناي حيميا ونەركاسىبى، جاڭا ەنەرگيا، جاڭا ماتەريال، بيولوگيالىق ٴدارى - دارمەك، قۇرىلىس ماتەريالدارى، توقىماشىلىق سالالارىندا رايونىمىزدان 9 كاسىپورىن مەملەكەتتىك زەردەلى جاساۋ سىناق ٴتۇيىنى ۇلگى كورسەتۋ نىسانى كاسىپورنىنا تاڭدالىپ، 11 كاسىپورىن مەملەكەت قازىنالىق قولداۋ كورسەتەتىن زەردەلى جاساۋ جاڭا ۇلگىسىن قولدانۋ نىسانى كاسىپورىندارى قاتارىنا ەنگىزىلىپ، 2 كاسىپورىن زەردەلى جاساۋ بويىنشا ولشەمدەندىرۋ نىسانى كاسىپورىندارى قاتارىنا ەنگىزىلىپ، ۇلگى كورسەتۋ رولى ايقىن، تيىن جاڭالاپ، دارەجەسىن ٴوسىرۋ اسەرى كورنەكتى بولدى.

زەردەلى جاساۋ ارقىلى اناعۇرلىم كوپ ٴداستۇرلى كاسىپ سالالارى زەردەلەنۋگە بەت الدى. جينفىڭ عىلىم - تەحنيكاسى جەل ەلەكتر زەردەلى جۇمىس جۇيەسىن قۇرىپ، جەلىلەس يىنفورماتسيالاندىرۋ تۇعىرىن اشىپ، قولدانىپ، جەل ەلەكتر ستانسيالارىنىڭ جۇمىس ساندى مالىمەت يىنفورماتسيالارىن جيىپ، جەتكىزىپ جانە وعان تالداۋ جاساپ، زەردەلى تالداۋ جاساۋ، كىناراتتان ساقتاندىرۋ، مامانداردىڭ قولداۋى، بىلىمەن ورتاق پايدالانۋ سىندى رولعا يە زەردەلى جۇمىس جۇرگىزۋ - قورعاۋ بويىنشا قىزمەت وتەۋ تىرەكتىك تۇعىرىن جارىققا شىعاردى؛ ەرەكشە ترانسفورماتور ەلەكتر سەرىكتەستىگى ساندى مالىمەت ورتالىعى، ونەركاسىپ ينتەرنەتى سياقتى جاڭا نەگىزدىك قۇرىلىس سالاسىن ارقاۋ ەتىپ، "زەردەلى ەلەكتر ستانسياسى"، "زەردەلى كەن" سياقتى سيفرلانعان، يىنفورماتسيالانعان زەردەلى ۇلگى كورسەتۋ نىسانى قۇرىلىسىن ۇزدىكسىز ورىستەتتى؛ يدا توبى ۇرىمجىدەگى، سانجىداعى جانە تۇرپانداعى 3 ٴجىپ ٴيىرۋ فابريكاسىندا ٴوندىرىس سىزىعىن اۆتوماتتاندىرىپ، ۇلاسپالى ٴوندىرىستە قول تەلەفون APP ىمەن باسقارۋدى ىسكە اسىردى.

زەردەلى جاساۋعا سۇيەنىپ، كاسىپورىننىڭ ونىمدىلىگى جوعارىلاپ، ومىرشەڭدىك كۇشى تاسقىندادى. شينجياڭ ەرەكشە ەنەرگيا جارنا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ساپ كريستال كرەمني زەردەلى زاۋىتى ۇلگى كورسەتۋ نىساناسىنىڭ ٴوندىرىس ونىمدىلىگى 28% جوعارىلاپ، جۇمىس وزىندىك قۇنى 25% تومەندەدى، ٴونىم زەرتتەپ جاساۋ پەريودى 30%تەن استام قىسقارىپ، ونىمدەردىڭ جارامسىز بولۋى 50% تومەندەپ، ەنەرگيا پايدالانۋ سالىستىرماسى 15% جوعارىلاپ، شينجياڭ كرەمني نەگىزدى كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن جەبەدى.

اۆتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە يىنفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسىنىڭ قاتىستى قىزمەتكەرى تانىستىرىپ بىلاي دەدى: بيىل شينجياڭ ۋاقىتتى وتە كەشىكتىرمەيتىن، اسا سەنىمدى، قامتىمى كەڭ ونەركاسىپ ينتەرنەت تورى نەگىزدىك قۇرىلعىلارىن باستاپقى قادامدا بىرتىندەپ قالىپتاستىردى. 2025 - جىلعا بارعاندا حالىقارالىق وزىق دەڭگەيگە جەتكەن 2 — 3 ونەركاسىپ ينتەرنەت جەلىسى تۇعىرىن قالىپتاستىرىپ، 100 ونەركاسىپ كاسىپورنىنىڭ ينتەرنەت تۇعىرىنا سۇيەنە وتىرىپ، سيفرلاندىرىپ، توراپتاندىرىپ، زەردەلەندىرىپ دەڭگەيىن ٴوسىرۋىن ٴتۇيىندى تۇردە ىلگەرىلەتۋگە كۇش سالادى.